

JOHN C. CARR

— ΘΩΡΗΚΤΟ —
ΑΒΕΡΩΦ

Κεραυνός στο Αιγαίο

Με περίμενε με ένα ελκυστικό εξώ φυλλο, πάνω στο ράφι που αφήνονται δεκάδες βιβλία, στη δουλειά, προκειμένου να τα διαβάσουν και άλλοι πέραν των πρωτογενώ ν, αν είναι σωστός ο όρος, αναγνωστώ ν.

Θυμόμουν, από παιδάκι, το επιβλητικό του κήτος, δεμένο στο προγυμναστήριο του Πόρου. Αργότερα συνδέθηκε, μέσα στη συνείδησή μου με ένα θριαμβευτικό παρελθόν. Το ξαναθυμήθηκα το θέρος του '15, που επισκέφτηκα το Μούδρο, στη Λήμνο. Η ιστορία, του είχε φερθεί με έναν ιδιαίτερο σεβασμό. Κι η τύχη το βοήθησε ώστε να μην πληγεί ποτέ θανάσιμα από εχθρικά πυρά, μα ούτε να τελειώσει τον μεταλλικό του βίο σε κάποιο άσημο διαλυτήριο πλοίων.

Το θωρηκτό Αβέρωφ.

Να λοιπόν, που ο Βρετανός, γεννημένος το '48, δημοσιογράφος J.C. Carr, ασχολήθηκε μαζί του, έγραψε το ιστορικό του και μας το παρέθεσε τον Οκτώβριο του '15.

Πέρα από το όμορφο εξώφυλλο, μας προσφέρει μερικές συγκινητικές περιγραφές των ημερών δράσης και δόξας του θωρηκτού τότε που μετέτρεψε το Αιγαίο σε Ελληνική θάλασσα, ελευθερώνοντας νησιά και επικρατώντας σε κάθε πολεμική εμπλοκή.

Η αφήγηση ξεκινά από πολύ νωρίτερα, τις οικογενειακές ρίζες του ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτη, την καταγωγή του, το ρόλο των προγόνων του στην επανάσταση του '21. Μας θυμίζει την συμβολή του Βασίλη Ζαχαρίου ή Ζαχάρωφ ή Ζεντζεντ, στην σχεδόν μυθιστορηματική προμήθεια πυρομαχικών για το «Αβέρωφ».

Αναφέρεται και σε λεπτομέρειες όπως σε τερατώδη ψεύδη: *«... ο ελεγχόμενος τουρκικός Τύπος έλεγε πως το Αβέρωφ είχε κυριευτεί και πως είχε αναρτηθεί πάνω του η ημισέληνος»* (σ.86) ή την διαταγή του Κουντουριώτη να σταματήσουν οι επευφημίες των πληρωμάτων μόλις έγινε γνωστή η παύση των εχθροπραξιών με την Τουρκία διότι *«δεν αρμόζει σε γενναίους άνδρες να ζητωκραυγάζουν για την ειρήνη»* (σ.93) ή την οργή, πάλι, του Κουντουριώτη όταν τα Γερμανικά «Γκέμπεν» και «Μπρεσλάου»

μπήκαν σε Ελληνικά χωρικά ύδατα και όταν ο ναύαρχος Τρούμπριτζ, του θύμισε ότι η Ελλάδα ήταν ουδέτερη ο Έλληνας του πέταξε:

«Δεν δίνω δεκάρα για την ουδετερότητα ή για την κυβέρνηση».

(σ.104)

Ακολουθως μας περιγράφει τις περιπέτειες του θωρηκτού με την Ιταλική εισβολή, την επικείμενη Γερμανική Κατοχή και την ξενιτιά του στην Αίγυπτο κατ' αρχάς και στις περιπολίες του στον Ινδικό Ωκεανό στη συνέχεια, όπου τμήμα τουλάχιστον του πλήρωματος *«απογοητεύτηκε που δεν καταφέραμε να πολεμήσουμε»* (σ.149), ενώ στο ίδιο ταξίδι (Ιανουάριος '42) το πλήρωμα θαύμασε την λαμπρότητα του φωσφορίζοντος πλαγκτόν στα απόνερα του πλοίου.

Θα ήταν σαφώς πιο ισόρροπο ως ιστορικό δοκίμιο, αν απέφευγε να τονίσει τόσο πολύ τα χαρίσματα του Μεταξά, ή να εμφανίσει το απριλιανό πραξικόπημα ως εκείνο που έθεσε τέρμα σε *«εκδικητικές πολιτικές που είχαν κοντέψει να παραλύσουν την χώρα»* (σ.175) ή ακόμα αν θυμόταν ότι η Θεσσαλονίκη ελευθερώθηκε το '42 κατόπιν ασφυκτικής πίεσης του πρωθυπουργού Ε. Βενιζέλου στον διάδοχο Κωνσταντίνο. (σ.97). Επίσης *«...ο διάδοχος του Μεταξά στην πρωθυπουργία, ένας ήπιος πρώην τραπεζίτης που λύγισε κάτω από το φορτίο της έντασης και φύτεψε μια σφαίρα στο κεφάλι του»* (σ.136) είχε ονοματεπώνυμο: Αλέξανδρος Κορυζής.

Τέλος, η αφήγησή του για ότι συνέβη τον Απρίλιο του '44, στην Αλεξάνδρεια απέχει αρκετά από το να χαρακτηριστεί ως αντικεμενική, ενώ στηρίζει πολλές πληροφορίες στο συγγραφικό έργο του αντιναύαρχου Α. Σακελαρίου με σχεδόν τέσσερις δεκάδες αναφορών στις 182 σελίδες του βιβλίου του.

Θα ήταν πολύ καλύτερο, πιο ισόρροπο το έργο του, αν απέφευγε ερμηνείες των πολιτικών διεργασιών στην Ελλάδα, που ούτως ή άλλως είναι δεν είναι και τόσο εντός του θέματος που διαπραγματεύεται.

Επί του θέματος, το Αβέρωφ, ή μπαρμπα Γιώργης από το μικρό όνομα του μεγάλου χορηγού της ναυπήγησής του, 106 χρόνια μετά από την κατασκευή του στο Λιβόρνο, της Ιταλίας στα ναυπηγεία των αδελφών Ορλάντο, υπάρχει ακόμα. Επέζησε των ναυμαχιών, συνέδραμε τα μέγιστα στη διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους και υφίσταται ως πλωτό μουσείο. Οι ατμομηχανές του, Ανσάλντο μπορούν, κατά τον συγγραφέα, να καπνίσουν και σήμερα το φαληρικό δέλτα ενώ συνεχίζει να δέχεται ακόμα πλήγματα από φίλια(;) πυρά. Φιλοξένησε

κοκτέιλ πάρτυ, τηλεοπτικά προγράμματα γυμναστικής, γάμους και μεταβλήθηκε σε «περιστ
ασιακό σκηνικό επωνύμων, με πούρα, σμόκιν, κοντές φούστες, και ψηλά τακούνια» (σ.179)
ενώ

«ανάλαφρα ντυμένες κοπέλες να κάθονται πάνω στα πυροβόλα Βίκερς» (σ.180).

Ε! από οποια μεριά και να το δεις, είναι από απρεπές έως προσβλητικό.